Támpont

ÁKE KÖZNEVELŐDÉSI
BIZOTTSÁG
LAP.

V.ÉVFOLYAM 10.SZÁM 1990 DECEMBER 3-16.

III. Richárd

" Tán gyilkos van itt? Nem.Dehogynem:én."

Közgáz D.C. műsora

1990. november 30-án, pénteken 19^{30} - 02^{00} -ig:

KONCERT: ELSŐ EMELET együttes

NON-STOP FUNKY & SOUL DISCO (D.J.: Szeles Tibor)

MOZIFILMEK: CSALÁDI ÜGY (am. bűnügyi vígjáték, r.: Sidney Lumet, fsz.: Sean Connery, Dustin Hoffmann, Matthew Broderick)

HAJSZÁL HÍJÁN (am. krimi, fsz.: Gene Hackman, Anne Archer)

CASINO

TEAHÁZ

SALÁTABÁR

A KDC december 7-i rendezvénye elmarad.

1990. december 14-én, pénteken:

KONCERT: KFT együttes

Az ÚJ-BERLIN fesztivál keretében — **JAZZ**

A Közgáz Jazz Klubban

1990. december 7. 19.30. : Serene és Dresch-Kvartett

"A Serene együttes a modern jazz képviselője valahol a bebop és a free jazz között. De nem idegen számukra a tangó, calypso vagy a török és balkán zene sem."

1990. december 8. 19.30. : Alexander von Schlippenbach
Peter és Caspar Brötzmann

"Schlippenbach, aki akoncert első felében szólózongoristaként lép fel, több mint 20 éve az európai jazz oszlopos tagjának számít...Peter Brötzmann szaxofonos és klarinétos a német free jazz szimbólikus alakja,a szélsőséges avantgarde képviselője... " Fia, Caspar elektronikus gitáron "lármázik"

1990. december 9. 19.30. : Sybille Pomorin Trió és Fun Horns

"Sybille Pomorin szaxofonos triójának másik két tagja egy kelet-berlini nagybőgős és egy amerikai dobos. A Fun Horns stílusának spektruma: a középkori mívek feldolgozásától a modern jazzig, Palestrinától John Tchicaig..."

/ A fesztivál műsorfüzetéből/

támpont 2

BME PROGRAM: Keszthelyi Tibor

BERCSÉNYI KOLLÉGIUM Bercsényi u. 28.

Countrycontal Club

Minden pénteken 19 órától
Házigazdák: Revival Band valamint Kaszab Tibor és zenekara

Vendégek: dec. 07. Nosztalgia buli több vendéggel
dec. 14. Bluegrass Union

MARTOS KOLLÉGIUM Stoczek u.5-7.

Ars Presso: dec. 07. : Mikulás hé buli
dec. 14. : HOBO koncert

SCHÖNHERZ KOLLÉGIUM Irinyi u.

dec. 1. 20.00: Várklub
dec. 3. 20.00: KOMO: Sörgyári capriccio
dec. 4. 19.30: Rongyláb party a táncolni vágyóknak
dec. 5. 19.30: Hors Concours klub
dec. 6. 19.30: Dresch quartet
dec. 7. 20.00: Várklub: EXOTIC
dec.10. 20.00: KOMO: Manhattan
dec.13. 19.30: Jazzklub: BENKÓ
dec.17. 20.00: KOMO: Egészséges erotika

BEMUTATJUK A pArty Csókák-at

Úgy tűnik a régi zenék újabb reneszánszát éljük. Sorra kerülnek elő rég nem hallott slágerek, elég csak a Calypso rádióra gondolnunk. Mindig is sokan játszottak kedvtelésből immáron klasszikusnak számító Deep Purple, Animals stb. örökzöldeket, hogy a magyar rockzene relikviáit ne is említsem. Így indult pár éve néhány lelkes zenész a BME Gépészkaráról. Először csak gitáron szólaltak meg a dallamok, majd dobos, billentyűs és fúvós csatlakozásával komplett zenekarrá nőtte ki magát a csapat. Ilyen formában először idén tavasszal a gépész napokon léptek fel. Repertoárukat - túlmenően az ismert melódiák felelevenítésén az igényes és hiteles, ugyanakkor aktuális megszólalás felé törekedve - zömmel Illés dalok alkotják, de számos Omega, Bergendi és LGT számot is hallhatunk tőlük. A tagok a következők:

Kovács István	ének
Szekeres V. Attila	szólógitár
Németh István	ritmusgitár, ének
Poller Tamás	basszusgitár
Kárpáti Zoltán	billentyűsök, vokál
Benke Ádám	vokál, trombita
Jakab Miklós	dob

Jellemző a zenekarra, hogy a "szereposztást" nem értelmezik mereven, ha a hangzás megkívánja, szívesen váltanak hangszert, hangszínt. Most, hogy az elmúlt hetekben újabb felkérések előtt álltak, szükségessé vált egy találó elnevezés. Egy hosszas vajúdás eredménye: pArty Csókák. Kellemes szórakozásnak ígérkezik a december 7-i fellépésük, amely este 7-8 óra körül kezdődik a BME Vásárhelyi Pál kollégiumában.

---

támpont 3

SOTE PROGRAM: — Miklós Ildikó ————————

SOTE Filmklub — SOTE NET ZÖLD terem, Nagyvárad tér 4.

XII. 4. kedd 2o.3o. ZABRISKIE POINT r:M.Antonioni

XII. 5. szerda 2o.3o. SZEKÉRREL BÉCSBE (1966) r:K.Kachyna

XII.11. kedd 2o.3o. RÖVIDFILM A SZERELEMRŐL r:K.Kieslowski

XII.12. szerda 2o.3o. A VÁGY NEVE ANADA (197o) r:J.Kadár,E.Klosz

A filmklub látogatása ingyenes!

SOTE Jazz Klub — Nagyvárad tér 4.

Minden hétfőn 19.oo-24.oo-ig.Belépő 5o Ft.
Házigazda:Rókusfalvy Pál

XII. 3. Meghívott vendégek:Szakcsi Lakatos Béla, Tomsits Rudolf, Kőszegi Imre, Egri János

XII.1o. Meghívott vendég: Babos Trio Plusz

Minden alkalommal jazz video,söröző,büfé.

SOTE klub

XII. 8. szombat 19.3o. Mozi- Pasolini:Ezeregyéjszaka virágai, A KFT koncertje

XII.15. szombat 19.3o. Mozi- Pasolini:Máté evangéliuma, Vendég:meglepetés!

Szergej-Rákász disco,görög tánchaz,ír söröző,salátabár.

T - klub — Martos Flóra Kollégium, Ollói út 22.

Minden csütörtökön 21.oo-o3.oo-ig.

XII. 6. NA-DE NE együttes koncertje.Belépő 3o Ft. Bár,zene,tánc,jó hangulat!

XII.13-án és a vizsgaidőszakban szünet.

Black & White Club — Markusovszky Kollégium, Rezső tér 16.

Minden szerdán 2o.oo-24.oo,csütörtökön és pénteken 2o.oo-o2.oo.
Zene,tánc,büfé és különleges programok!

Benedetto Croce: A szabadság hitvallása

Kossuth könyvkiadó

Véletlenül akadt kezembe Benedetto Croce XIX-XX.sz.-i olasz filozófus, történész, politikus három esszét tartalmazó kötete. De annál nagyobb meglepetést okozott - mindjárt az első oldalak elolvasása után - modernsége, tisztánlátása.
Az első tanulmány: A történelmi materializmus itt felejtett maradványa 1928-ban született. S éppen ezért nagyon meglepő gondolatmenete, melyben kifejti a történelmi materializmus vizszásságait s lehetséges veszélyeit. "De ha a történelmi materializmus tana a magas elmélet szférájában túlhaladott álláspontnak tekinthető is, mégis túlélték a belőle született babonák és gondolati maradványok.
Márpedig éppen ezek szoktak valamely tanítás leghatékonyabb és legfülbemászóbb elemei lenni, mert úgy hatnak, hogy senki sem emlékszik arra, hogyan és mikor keletkeztek; nincs látható kapcsolatuk az eredeti elvekkel, nem vitatják őket, és látszólag nem is vitathatók; határuk éppen ezért nem korlátozódik a filozófusok és írástudók elmefuttatásaira, hanem közvetlenül belejátszik a történelmi tények értelmezésébe, politikai események megítélésébe, a gyakorlati cselekvés irányelveibe."

A második és harmadik írás olyan fogalmak megértéséhez nyújt segítséget, amelyeket igen sokszor és sokan félreértettek, félremagyaráztak.

A "Polgárság" c. esszé felhívja a figyelmet e kifejezés helyes értelmezésének fontosságára, hiszen csak így van értelme beszélni róla és használni történelmi, politikai, gazdasági és társadalmi kategóriaként. "Kerüljék el gondosan ezt a fogalomzavart, amely a modern kor történéseinek leírásában, jellemzésében annyi torzításnak, erőszakolt konstrukciónak és egyoldalúságnak lett forrása."
Az utolsó, s talán legaktuálisabb esszé pedig arra vállalkozik, hogy tisztázza a liberalizmus szó jelentését. Rámutat arra, hogy miben különbözik a liberalizmus a demokráciától, s miként értelmezték félre e fogalmat a szocialisták. Logikus érveléssel mutatja be, s tesz hitet a liberális világnézet erkölcsi felsőbbrendűsége mellett, s azt vallja, hogy a "szabadság hitvallása sem a gyávák, lusták és belenyugvók számára készült kiskáté, hanem a bátor és tűrő, harcos és nagylelkű, az emberiség előrehaladásának ügyét szívükön hordó, vajúdásait és történetét valóban ismerő nagy szellemek törekvéseinek legbenső, örök lényege."

Úgy gondolom, nem árt rendet teremteni gondolatainkban e fogalmak tekintetében. Ehhez nyújt segítséget a fenti könyvecske.

KOMOLY ZENE

DECEMBERI KONCERTAJÁNLAT

3.	Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara -vezényel:Erich Bergel,közreműködik:Thomas Riebl/brácsa/ Vaughan-Williams:Fantázia vonószenekarra Erőd Iván:Brácsaverseny Brahms:1.szimfónia	Operaház
4.	Kakukk Balázs/baritongamba/ hangversenye -km:Lukács péter/brácsa/,Párkányi Tibor/gordonka/ Haydn,Neumann,Tomasini britontrióiból	Nemzeti Galéria 13.oo
6.	Benkó Dixieland Band - km:Berki Tamás/ének/- "Dixielanddel a világ körül" A koncertsorozat további előadásai: 7-én:"Dixieland TOP 89" 8-án:"In memoriam Louis Armstrong" A helyszín és a kezdési időpont változatlan.	Pesti Vigadó
7.	MÁV Szimfonikus Zenekar -vez:Kovács János- Liszt:Les Preludes Kodály:Felszállot a páva	Zeneakadémia
	Fellegi Ádám /zongora/ Beethoven összes zongoraszonátája 2.rész	Főv. Tanács Díszterme
9.	Albert Schweitzer Kamarazenekar -vez:Till Ottó- Versenyművek különleges hangszerekre/furulya,gitár, hárfa/	Óbudai Műv. Központ 16.oo
1o.	Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara -vez:Christian Badea- Dvorák:8.G-dúr szimfónia Stavinsky:Petruska	Operaház
	A Budapesti Vonósok kamarahangversenye Bach,Beethoven,Haydn,Schumann,Fauré műveiből	Zenetörténeti Múzeum
12.	Ifj.Révész László/orgona/,Kovács Kálmán/trombita/ a Tomkins Énekegyüttes és a Magyar Állami Operaház Gyermekkara Európa egyházi zenéje a 16-19. században -Bach,Esterházy,Goudimel,Lassus,Mozart,Purcell műveiből-	Zeneakadémia
13.	Bartók Vonósnégyes Bartók:Vonósnégyes,op.7 Schönberg:Vrklarte Nacht-vonóshatos,op.4 -km:Devich Sándor/brácsa/,Onczay Csaba/gordonka/	Bartók Emlékház 18.oo
	Magyar Állami Hangversenyzenekar -vez:Lamberto Gardelli- Farkas Ferenc:Szimfonikus nyitány Lendvay Kamilló:Chaconne Brahms:4.szimfónia	Zeneakadémia
14.	Fellegi Ádám /zongora/ Beethoven összes zongoraszonátája 3.rész	Főv. Tanács Díszterme
15.	MÁV Szimfonikus Zenekar -vez:Oberfrank Géza- Beethoven:Krisztus az Olajfák hegyén Kodály:Missa brevis	Pesti Vigadó /és 16-án a Zeneakadémián is!/

A koncertek általában 19.3o-kor kezdődnek,az ettől eltérő időpontokat külön közöljük.

tájpost 6

FILM

Messing Vera

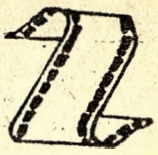

JÓ ESTÉT WALLENBERG ÚR!

A film címszereplőjének történetét mindenki nyilván jól ismeri. R. Wallenberg, svéd diplomataként magyar zsidók ezreit menti meg a biztos pusztulástól 1944-45 Budapestjén. A történelem eme felfoghatatlan, őrült"tettéről" már sok film, könyv... született, hiszen "élményével" napjainkban is folyton szembetalálkozunk.

Ez a film azonban minden előző ismeret és tájékozottság ellenére húsbavágó. Fejbeverten gyalogoltam hazáig-túlélőktől hallott emlék-rémképek pontos megjelenítése- valóság, vagy rémálom...?

Kulcsfogalom a közömbösség, hiszen kegyetlenség, erőszak és néhány őrült diktátorjelölt mindig akad, de csak a közöny teheti őket valósággá. Az már csak a sors iróniája, hogy Wallenberg megmenekülve az egyik karmaitól,- immár végzetesen-a másik csapdájába sétál.

Hogy minek megnézni most ezt a filmet? Mert az ismeret nem elég; száraz és üres, a film viszont direkt módon hat.

A "Jó estét Wallenberg úr"-at Budapesten mindössze egy mozi, vagy most már talán az sem játsza. Közöny?...

A film svéd- magyar kooprodukció, többnyire Magyarországon színészeink javával forgatták. De ez mellékes. Csak gondoltam, hátha valaki Eperjes Károly miatt megy el megnézni.

---

o

MAGYAR REQUIEM /r. Makk Károly/

Ez a film is Magyarországon, önkényuralmi időszakban , nevezetesen 1958-ban játszódik. Színhely, vagyis inkább játéktér: halálraítéltek cellája, agyonzsúfolva kivégzésükre váró rabokkal. Az akasztásokra mindig hajnalban kerül sor. Éjszaka jönnek hangtalanul az őrök és viszik az áldozatukat. Ki lesz a következő?? Ezzel a tudattal telnek a napok és fogynak a cella lakói. Idejüket emlékezéssel és álmodozással ütik agyon, így menekülnek a nyomasztó tudat elöl.

Az alapszituáció izgalmas-7 halálát váró ember kis helyen összezárva. Csak éppen kár az aktualizálás, bár tudom, hogy a német finanszírozónak erre van szüksége, de a film ettől még nem lesz hitelesebb vagy izgalmasabb.

Nem válik a film javára az sem, hogy a 7 szereplőből négy a leggyakrabban látott magyar színészek közül kerül ki: Cserhalmi György, Eperjes Károly, Bezerédi Zoltán és Kaszás Gergő. Hiába a kitünő alakítás, színészi játék-meghalni úgysem fognak, hiszen napokon belül újra láthatjuk őket bármely más filmben,TV-ben. De ez nemkizárólag ennek a produkciónak,hanem az ismert sztároknak problémája.

Úgy érzem a film nem "alkotott", hanem "csinált". Igaz , nogy 1956 meghatározó élményei a magyar rendezőknek, de tendencia, hogy divattá válik.

Van persze más vélemény is. A TÁMPONT-on belül is vitatkoztunk a produkció értékei és hiányosságairól. A fő érv mellette az volt, hogy filmes eszközökkel segít átélni egy olyan helyzetet, és ezen keresztül egy korszakot, amelyet Magyarországon ismerni kell.

FILMKLUB

Az ÖRÖKMOZGÓ programja

XII. 3. 18.oo FÖLD,KENYÉR NÉLKÜL/spanyol,1939/
r:Luis Buñuel
2o.oo A BARÁTNŐ/német-argaentín,1988/
r:Jeanine Meerapfel

XII. 4. 18.oo AZUTÁN/izraeli,1988/
r:Orna Ben-Dor Niv
2o.oo WEDDIG NEGYED/német,1989/
r:Heiko Schier

XII. 5. 18.oo IMIGINARY I-II-III/angol kisérleti rövidfilm,1983/
r:Moira Sweeney
HANGOK A PADLÁSRÓL/USA,1988/
r:Debbie Goodstein
2o.oo DRUGSTORE COWBOY/USA,1989/
r:Gus Van Sant

XII. 6. 18.oo A NAGY KASZINÓ/mexikói,1946/
r:Buñuel
2o.oo AVANTGARDE FILMPROGRAM:
SEATED FIGURES/kanada,1989/
r:Michael Snow
WATER AND POWER/USA,1989/
r:Pat ONiell

XII. 7. 18.oo AFRIKA BOULEVARD/francia,1988/
r:Jean Rouch,Tam-Sir Doneb
2o.oo POR A SZÉLBEN/tajvan,1987/
r:Hon Hsiao Hsien

XII. 8. 18.oo PRIVÁT HÁBORÚ/német,1989-9o/
r:Hariet Eder,Thomas Kufus
2o.oo A FANNY ÉS ALEXANDER FILMDOKUMENTUM/svéd,1986/
r:Ingmar Bergman

XII. 9. 18.oo ELHAGYOTTAK/mexikói,195o/
r:Luis Buñuel
2o.oo A BARÁTNŐ/német-argentín,1988/
r:Jeanine Meerapfel

XII.1o. 18.oo TŰZ-ELLENTŰZ/német,199o/
r:Niels Boelrinker,Thomas Tielöh
2o.oo TÁJKÉP KÖDBEN/görög,1988/
r:Theo Anglopulos

XII.11. 18.oo WEDDIG NEGYED/német,1989/
r:Heiko Schier
2o.oo Zazie/japán,1989/
r:Go Riju

XII.12. 18.oo A NAGY HALÁLFEJ/mexikói,1949/
r:Luis Buñuel
2o.oo A NAGY KASZINÓ/mexikói,1946/
r:Luis Buñuel

XII.13. 18.oo IMIGINARY I-II-III/angol kisérleti rövidfilm,1983/
r:Moira Sweeney
HANGOK A PADLÁSRÓL/USA,1988/
r:Debbie Goodstein
2o.oo AZUTÁN/izraeli,1988/
r:Orna Ben-Dor Niv

— támpont 8 —

XII.14. 18.oo AZ ELVESZETT LÁNY/mexikói,1951/
r:Luis Buñuel
2o.oo ÁLDOTT KITASZÍTOTTAK/szovjet,199o/
r:B. Kusztov
EGY ELKALLÓDOTT TÁRGY:LEONYID OBOLENSZKIJ/szovjet,199o/
r:Jurij Zaharov

XII.15. 18.oo HOLLYWOODI KÜLÖNCÖK/USA,1988-1989/
r:Florence Dauman,Dale Ann Stieber
2o.oo BÜNTETŐSZÁZAD/szovjet,1989-199o/
r:Lev Danyilov

XII.16. 18.oo AFRIKA BOULEVARD/francia,1988/
r:Jan Rouch,Tam-Sir Doneb
2o.oo POR A SZÉLBEN/tajvan,1987/
r:Hon Hsiao Hsien

XII.17. 18.oo EL PAOBAN NŐ A LÁZ/mexikói-francia,1959/
r:Luis Buñuel
2o.oo Archibald de la Crus bűnös élete/mexikói,195o/
r:Luis Buñuel

XII.18. 18.oo NAZARIN/mexikói,1958/
r:Luis Buñuel
2o.oo HAJNALODIK/mexikói,1955/
r:Luis Buñuel

XII.19. 18.oo A FIATAL LÁNY/mexikói,1960/
r:Luis Buñuel
2o.oo A FOLYÓ ÉS A HALOTT/mexikói,1954/
r:Luis Buñuel

Az ÖRÖKMOZGÓ a Mátra moziban működik - VII.ker,Erzsébet krt.39.
199o december 2o-tól téli szünetet tart.Ebben az időben a megszokott esti előadásokon a Magyr Filmintézet álatl forgalmazott művészfilmeket vetítik,melyek nélkül is látogathatók.

---

közgáz film klub

XII.10.

KÜZGÁZ FILMKLUB

KEN RUSSEL:SZENVEDÉLYES BŰNÖK (angol-pszichológiai dráma 1oo')

SZ:ANTHONY PERKINS KATHLEEN TURNER

Bobby látszólag harmonikus boldog családi életet él.Hamarosan különös megbízást kap. Figyelnie kell egy jól szituált hölgyet,aki tökéletesen dolgozik,de mégis valami misztikus titok veszi körül.Bobby rájön,hogy a hölgy kettős életet él.Éjszakánként ő a pornónegyed egyik legmenőbb prostituáltja,aki a legextrább igényeket is kielégíti. Úgy dönt,nem fedi fel a titkot,inkább igénybe veszi China Blue szolgáltatásait.

Szabad Oldal

Változatok rád és rám

/Makk Attila/

A rúzsos alkonyban ôhozzá ért utoljára a napfény.
Büszke volt e kiváltságra,mégis kijózanította a sok tévedés,és nem hitte,hogy az alkony ehető,hogy jó lett volna hazavni,hogy csókálló a napfény.Nem hitte,hogy feltehetők még kérdések a tojásrántotta szépségéről.Az odakozmált tévedésekkel nem magyarázhatta tovább a létezés csöndes lassúlását.

x x x

Tojásrántotta unalom gyötörte már nyolc órakor.Igaz,alkonyi rúzzsal tette csókállóvá magát Anna,hogy a napfényhez még utoljára hozzáérhessen. Ez mégsem űzte el odakozmált érzéseit,így a lassan rendeződő hazazásban mégis elindult.Tévedésről tévedésre egyre láthatóbbá vált érett meggyszembe oltott szépsége.

x x x

Kérlek, ne hallgass amikor havazik.Ez az egyetlen alkalom,hogy rendezd meggyvörös tévedéseidet.

x x x

Az unatkozó havazásban az alkonyi tojásrántottáról kiderült,hogy megérett tévedés.A napfényes meggyet pedig odakozmáltuk,bár tudtuk,hogy csókálló Anna a rúzsos létezésből éppen kikászálódva nem képes mindent egyszerre a lábával elrendezni.Így a sütést sem.S mivel szépsége ehetetlen volt,majdnem éhenhaltunk 8 óra 2o-kor.
Néztük egymást,és majdnem megkezdtük az alkonyt,de az unalom előbb ért hozzánk,így azt igen lelassúlva, de mégis elfogyasztottuk.

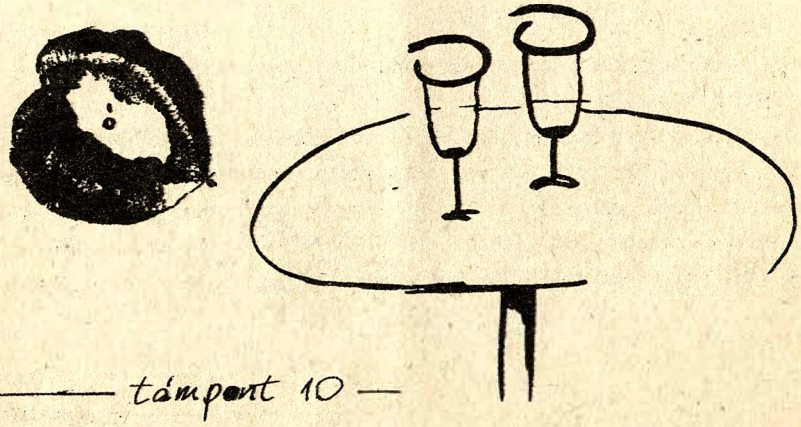

TIZENEGYEDIK OLDAL

Csok Eszter versei

- a tengert felszántom könnyeimmel -

mohos kövek közt várlak téged
múltam gyermekségét várom
az át-nem élt csodák varázsát
túl a boldogtalanságon

patak csobban napfényü tükrön
sirály villan el fölöttem
nem mondhatom el hol voltam:
önmagamnál is messzebbről jöttem

- atak -

végtelen hosszú út visz hozzád
elrejt e perce a napnak
levélként pereg a földre az éj
csukódik a napfényü ablak

Anyám

Anyám napfényben üldögél
rokkáról pereg a bánat
két keze szivemig elér
- most sokáig nem láthat

Anyám szavában gyermek vagyok
gyermekségem tüze lobban
álommúltam rongybabája
támaszkodik a sarokban

Anyám késélre napfényt állít
mindent-tudón varázsol

- már felnőttem s Te nem látod még:
túl vagyok hét határon

gyermekkorból
elhozott
ölelést

sebes arcod törött-tükör
mozdulatait

csillaglepkék
drótnélküli
röptét

MENTSD MEG

-túl -

túl szeretet, [illegible] gyűlölet világlik

körötted s körötted
fénytelen lámpa [illegible]
a pokoltól
evilágig

KIÁLLÍTÁS

" A " kiállítás képei- Magnum

Eleinte három lába volt, hatalmas doboza, fekete redős leple alá bújt be kezelője. Azután kezdett összemenni, hordozhatóvá vált, elemmel is működött, rájött, hogy szinesben sokkal szebb a világ.
Látóköre kiszélesedett. A polgári díszbe öltözött ünnepek, izgatottan összebújt családok után a hétköznapokat is észrevette. A passzív "megörökítésből" tudatos fotózás lett, a fényképezőgép fegyverré vált.

MAGNUM. E szervezet tagjai riasztó lövések sorozatát adják le a világnak.

Fényképészek, akik szemükkel politizálnak. A puszta észrevétel még semleges, ám az "észrevettetés" már állásfoglalás. Látnak, majd képeikkel láttatnak, s végül a látvány helyettük bírálja önmagát.

Hogy mennyire hiányosak, olykor csorbák a szavak, melyek a világ eseményeit oikkekben, rádióban ismertetik, egy kiállítás megtekintése után ébredünk rá.

Zavargásokról, tüntetésekről, háborúkról, bevonulásokról, kisebbségi problémákról, elnyomásról döbbenetes erővel tudósitanak a Legújabbkori Történeti Múzeumban elrendezett képek, képsorok.

A Magnum fotósai képesek egyetlen pillanatba sűríteni sokéves háborúk összes könnyét, indulatát. Képesek emberek, elnökök, katonák arcán "elkapni" egész életük örömét, gondját.

Látszólag könnyű a dolguk. A leguniverzálisabb kommunikációs lehetőséget használják: a látást. A legtriviálisabb érzékelés szükséges munkájuk értékeléséhez. Ám e képeket igazán az tudja díjazni, aki nemcsak látja, hanem továbbgondolja azokat.
A fényképész csak a béna árnyékát mutatja, hogy azután hozzátegyük a nyomorékot, csak szeperált mosdokagylókat, hogy tüntessen a fajgyűlölet ellen.

1947 óta, mint Magnum-tagok tüntetnek csendesen a világ legnagyobb újságjainak leghíresebb fotóriporterei. Idetartozni legalább akkora dicőség, mint az angliai Királyi Íjjászok között lenni.

Fotóik-most visszanéznek a világra, "újra" bejárják Európát.

Mintha lelkiismeretünk történelemkönyvében lapozgatnánk, úgy ámuljuk, mérgelődjük, homlokunk ráncolva, fejünket ingatva sétáljuk végig képről-képre a kiállítást.

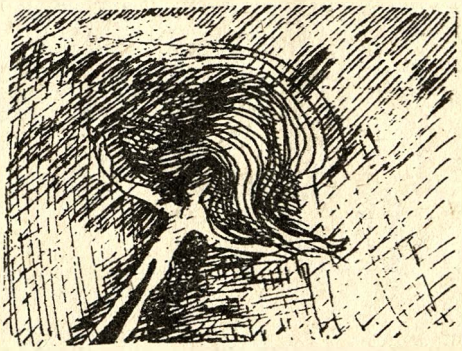

KIÁLLÍTÁS

Kiss Béla 1942 szeptember 3-án született Sepsiszentgyörgyön. A Marosvásárhelyi Zene- és Képzőművészeti Középiskola elvégzése után 1963 és 1969 között a Bukaresti Képzőművészeti Egyetem monumentális festészet szakán folytatta tanulmányait.
Az egyetem elvégzése óta főállásban tanárként dolgozik. Jelenleg(1978 óta) a Sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium rajztanára. Itt a képzőművészeti, ikebana kört, a jazzklubot vezeti, valamint happeningeket szervez. Emellett alkalmilag monumentális munkákat is készített Temesvárott, Kovásznán, Sepsiszentgyörgyön(márványmozaik, freskó, hegesztett fém).
A 6o-as évek közepétől a modern jazz, elsősorban Coltrane zenéjének hatására új tartalommal bővült festészete. Elsősorban nonfiguratív olajfestményeket készít, melyeken a gesztusfestészet hatása érződik. A képek "komolyságát", textúráját, szerkezetét a monumentális festészet sokrétű technikája alapozza meg. Munkáinak fő inspirációs forrása jelenleg is a zene.
A most látható kiállítás képei az 199o december évi Budapesti Jazz Fesztivál hatására készültek.
A kiállítás megnyitója 199o december 7-én lesz 19.oo-kor. Bevezetőt mond Boros Judit művészettörténész.
Megtekinthető 199o december 6-9 között a BKE aulájában. (Budapest, IX. Fővám(Dimitrov) tér 8.)

ZENE

KICSI LÁNY

199o november 24-én este Suzanne Vega koncert. Ki ez a lány, akiről olyan keveset tudunk. A huszonnyolc éves Suzanne , aki Kaliforniában született nemsokára Manhattanba költözött a családjával. Mostohaapja portoricói író volt. Első dalait 14 esztendősen írta, Woody Guthrie és Leonard Cohen lemezeit hallgatva döntötte el, hogy zenélni akar. Rajong Dylanért és a beatnemzedék egyszerű költőiért, de a legnagyobb hatást a Velvet Underground énekese, Lou Reed gyakorolja rá. Ekkor eldöntötte, hogy nem lesz hagyományos folkénekes. Mire 1985-ben megjelent az első lemeze, már otthonosan mozgott a rock and rollban és a jazzban is. Első lemezének kritikái nagyon jók, a lemez 25o.ooo példányban kelt el, és az egyetemi rádiók sztáralbuma lett. De Suzanne ennél többet akart. Új csapattal készült el a második lemeze , a Solitude Standing, mely igazi szenzáció. A kritikusok szerint költő, mások megpróbálják besorolni a folkénekesek, vagy yuppie-zenészek közé. Mi az ő véleménye a saját zenéjéről?
" Az emberekről szeretnék dalokat írni, arról, ahogyan átélik érzelmeiket. Érzéseiknek anyagot, színt szeretnék adni."

Suzanne Greenwich Village-ben él. A hirtelen jött népszerűség feszélyezi. A zajtól távol él, hogy ne ismerhessék meg.
A lényeg: a zenében van.

Suzanne Vega Budapestre jött koncertet adni.
"Ha meg akarsz most ölni, itt maradok és a szemedbe nézek, hogy beleégjek emlékezetedbe, mindaddig mig csak élsz..."

/g/

tányont B -

SZÍNHÁZ

Horváth Endre

Bemutatók novemberben

Vígszínház — Shakespeare: III. Richárd

Nyomorék alak sántikál be botra támaszkodva. Ő az, aki nem játszani született, és mivel vége a háborúnak, a szerelmes pózában pedig nem tetszeleghet: "Úgy döntöttem, hogy gazember leszek." Ő az: Richárd.

Ilyen egyszerű a darab? A holttesteken átlépdelve felül a trónra, hogy az utolsó csatában ő is odavesszen? Az egész színjáték mindössze egyszemélyes "showműsor"?

Kétségtelen, hogy a vígszínházi előadók olvasata hasonló lehetett. Nem a hatalom játéka, nem erkölcsdráma játszódik le. Kernre van bízva minden. Nemcsak a főszerep, de az előadás is. Ő pedig saját feladatát könnyedén teljesíti. Komikustehetség, aki bottal a kezében is játszhat hősszerelmest, féltő nagybácsit, szerető testvért, jóbarátot és szövetségest. Eljátssza a legtehetségesebb Shakespeare-színészt.

A színjáték éppen így válik egyszemélyes darabbá. Kern játékában ugyanis feloldódik a drámai történet. Hiába ellenpontozza őt a díszlet, mely megpróbál ráébreszteni arra, hogy mi is folyik valójában, hiába a döngő vasajtó mögötti kivégzőhely, a proszkénium tömegsírja. Hihető játék kellene, és Eszenyi Enikő artikulálatlan Annája, Hegedűs D. Géza robusztus Buckinghamje, Kaszás Attila világfi Hastingse nem teljesíti a várakozást. Kútvölgyi-szintű játék kellene.

Mégis érdemes megnézni ezt az előadást. A gyilkosságok és a végső jelenet között ott van az utolsó éjjel lidércnyomása. Richárdnak megjelennek a meggyilkoltak szellemei. Pusztulását jövendölik. Felriad álmából. És a következő

sorok drámaisága, amikor Kern végre magát Richárdot játszhatja - leírhatatlan. Nem vehető videóra, nem lehet visszajátszani. De ez valóban a lelkiismeret felébredése? Nem lehet , hogy csak egy újabb show? Ki ez a Richárd? ...

Katona Brecht: Turandot

A szünet előtti rész fergeteges, utána kissé hosszúnak kezdett tűnni a darab, Brecht utolsó befejezett színművének bemutató előtti előadásán. Szokatlanul hosszú volt - 3 órás - és a várakozást felülmúlóan jó.

Néhány évvel ezelőtt bizonyára sokkal kevésbé könnyednek hatott volna a szerecsenmosdatók kongresszusának bemutatása, a politikai vonatkozások miatt. Így viszont arra figyelhettünk, amire elsősorban kell: a játékra. És itt nemcsak szövegmondást, hanem mozgásjátékot, a színpad és a díszlet szeniális kihasználását, érdekes dramaturgiát láttunk.

Blakóék erre a három órára együtt éltek - nemcsak a mikrofonokkal és jelmezekkel, hanem egymással és a közönséggel is. Az álarcok sem jelezhettek mást, minthogy ez színház, és nem az...

Pinceszínház Molière : A tudós nők

A Kálvin tér mellett egy kis utcában van ez a pince. A társulat nagy feladatra vállakozott: Molièret előadni. A darab jól ismert. Mit adhatott volna előadása a szövegben és történetben rejlő franciás humoron kívül? Szerintük semmit. A Pesti Műsorban a darab rezüméje helyett azt közlik, hogy mi nem volt szándékuk a darab előadásával.

Néhány jó alakítás mellett, no meg egyetemünk egyik hölgytagjának hülyéskedésén kívül /az előadás közepén lefeküdt a földre és ott vonaglott/ más szórakoztatót nem találtam. Azért nem bánom, hogy ott voltam.

— tampont 15 —

o o o

támpont színházi naptár

3.h. Katona-Platonov
Madách-Üvegcipő
Nemzeti-A kassai polgárok
Pesti-Hajnalban,délben,este
Víg-Állatfarm

4.k. Katona-Pandora szelencéje/Lulu/
Nemzeti-Csongor és Tünde
Pesti-Fekvőtámasz

5.s. Katona-Turandot
Madách-Gettó
Nemzeti-Figaro házassága
Pesti-Az út végén a folyó
Víg-III.Richárd

6.c. Katona-Vízkereszt
Nemzeti-Figaro házassága
Pesti-A segéd

7.p. Pesti- A nagybőgő
Víg-Koldusopera

8.s. Katona-Csirkefej
Madách-Dr.Herz
Nemzeti-Csongor és Tünde
Víg-Játszd újra, Sam!

9.v. Pesti-Don Juan

10.h. Katona-A revizor
Pesti-Edith és Marlene

11.k. Nemzeti-A kassai polgárok

12.s. Víg-A padlás

13.c. Katona-Übü király

14.p. Pesti-Vidám kísértet
Víg-Fekete Péter

15.s. Katona-A mizantróp
Madách-Terézvári garnizon
Pesti-Arzén és levendula

16.v. Nemzeti-Kard és kocka

PROGRAMOK

"KÖZÉP - EURÓPA" TANULMÁNYI NAPOK

Diákköri keretekben több közép-európai kis nyelvet is tanítanak a Közgázon. E fakultatív órák kísérőprogramja az a két és fél napos előadássorozat, amelyet a Közép-Európa Társadalomtudományi Klubbal közösen rendezünk meg, december 14-től /péntek/ 16-ig /vasárnap/.

Célunk, hogy olyan embereknek mutassuk be a környező népek néhány történelmi kulcskérdését, kiemelkedő kulturális teljesitményét, akik e témakörökben elmélyülni minden bizonnyal sosem fognak, néhány előadás erejéig mégis érdekesnek és fontosnak tartják a politikai aktualitásokon túlmenő tájékozódást ezen a területen. Az előadások "műfaja" tehát: kiváló szakemberek által tartott tudományos ismeretterjesztés /bár úgy sejtjük, jó néhány előadás témája a szakmai közönség és az "ínyencek" érdeklődését is felkeltheti/.

Az előadások többsége a cseh, a lengyel és a szerb és horvát kultúrkörből merít, és egymással párhuzamosan hangzik el. Közös lesz a nyitóelőadáson kívül a budapesti lengyel nagyköveté -akit történészként hívtunk meg-, és három olyan előadás, amelynek témája a kelet-közép-európai népek birodalmi tradíciói,"álmai", és ezek hatása nemzeti ideológiáikra, egymáshoz való viszonyukra.

Valamennyi előadás magyar nyelvű. Esténként egy-egy ritkán látható cseh, jugoszláv és lengyel film vetítését tervezzük.

A pontos programot plakátokon tesszük majd közzé, illetve a HTT-irodában /I.em.148./ kérhető.

SZÉNÉ

XII. 3-án	2o.oo	Fragile Circumstances (Törékeny állapotok) Az "Új Berlin" Fesztivál keretében a Tanzfabrik-Berlin előadása koreográfia:Kurt Koegel,Ka Rustler
XII. 4-én	19.oo	SZENTIVÁNÉJI ÁLOM W. Shakespeare művét az Arvisura Színházi Társaság adja elő. Rendezte Somogyi István.
XII.7-én és 8-án	2o.oo	KÖRÖK Olescher Tamás és a Multimedia Színház előadása. Tánc:Szabó Szilárd,Balatoni Mátyás,Nyerges Ildikó,Juhász Katalin,Posvanecz Éva,valamint a Tatros együttes. Dramaturg:Szaló Péter,zene:Faragó Béla,tánc-performance:Bozsik Yvette,Árvai György.
XII. 8-án	2o.oo	TREE (Fa) A Min Tanaka és a Body Weather Farm(Japán) vendégjátéka. Táncosok:Min Tanaka,Hisako Horikawa,Yasunari Tamai,Sei Nagatsuka Zene:Minoru Nuguchi,producer-fordító:Kazue Kobata.
XII.1o-én	19.oo	SZUPRREPRODUKCIÓ az Utolsó Vonal akciója I.tétel:Preprodukció ordinátor:Greguss Sándor II.tétel:Re-produkció plagizátor:Regős János III.tétél:Szuperprodukció koordinátor:Tamási Zoltán
XII.11-én	2o.oo	PISZTRÁNGÖTÖS avagy a sükethalász és a tenger -probléma egy részben- Irta,rendezte és adagolja:Méhes Csaba Zenék,zajok,szötymörök:Sólyom Tamás
XII.15-én és 16-án	19.oo	M.Bulgakov:A MESTER ÉS MARGARITA Rendezte:Somogyi István Az Arvisura Színházi Társaság előadása
XII.18-án	19.oo és 21.oo	MULATSÁG S.Mrozek darabját Bán János,Dörner György, Gáspár Sándor játsza. Rendezte:Árkosi Árpád

LEMEZ

MEGJELENT!!!MEGJELENT!!!MEGJELENT!!!MEGJELENT!!!MEGJELENT!!!

DRESCH DUDÁS MIHÁLY QUARTET: GONDOLATOK A RÉGIEKRŐL című nagylemeze.

"Úgy érzem és gondolom,hogy a rögtönzés hit és fejhajtás a világ a természet csodája előtt,még ha ez a világ sokszor fájdalmas is."

Kapható:KÖNYVES KÁVÉZÓ MIKSZÁTH KÁLMÁN TÉR 2.

UTAZÁS — Vajnai Gyöngyvér és Oszkó Márta

Görögország - télen

Görögországgal vigyázni kell,aki egyszer már járt ott,az nem tud többet elszakadni tőle.Olcsó ország,télen dolgozni lehet,nyáron ném kell szállásra költeni,ha szeretsz a tengerparton aludni.
Mi Krétán jártunk /a hajójegy Pireusztól 2345 drachma harmadosztályon/.
Legkellemesebb munka a narancsszedés lehet,főként januárban.Mi Chaniától délre Fornesznél és Mitosz környékén hallottunk erről a lehetőségről,bár nem próbáltuk.Mi Ierapehában voltunk,ahol egy gyárban uborkát csomagoltunk,de lehet olajbogyót és cukkinit szedni,paradicsomot kötözni és padlizsánt fényezni is.Február elején jártunk ott,naponta 3ooo-35oo drachmát kerestünk 8 órai munkával.
Szállást minimum egy hétre érdemes foglalni,akkor kb. 5oo drachma naponta.
Munkát szerezni többféleképpen lehet,minden faluban létezik egy ún. munkaerőpiac,meg kell tudni,melyik kávéház előtt van.Reggel fél héttől tízig ide áll ki,aki munkát szeretne vállalni,akinek pedig munkásra van szüksége,ott keresi.De érdemes érdeklődni a környező farmokon és gyárakban is./Velünk többször is előfordult,hogy aki stopposként felvett,az ajánlott először munkát./
Ottlétünk alatt elég nagy szél volt,egyébként is érdemes minél délebbre menni,ugyanis északon a mediterrán éghajlat miatt gyakran esik.A tenger 17 °C körül volt,nyugodtan lehetett fürdeni is benne.Krétán érdemes autóstoppolni,az emberek fantasztikusan kedvesek és segítőkészek.Nagyon megszerettük őket.
A hajójegy visszafelé 2615 drachmába került.
Sokszínű nemzetközi társaság verődött össze,a világ minden tájáról jönnek ide télen dolgozni,Torontótól Koszovóig./Athénban egy írrel találkoztunk,aki a Peloponnészoszi félszigeten narancsot szedett, úgyhogy Argosz környékén is van munkalehetőség./

Ki kíván KEN-t szervezni?

A Közművelődési Bizottság 1991-re pályázatot hirdet a tavaszi Közgazdász Egyetemi Napok/KEN/ megrendezésére.

Pályázhat minden öntevékeny csoport, amely megfelelő létszámú szervezőgárdát képes biztosítani.

A pályázatnak tartalmaznia kell a központi programokat /jellegük és a tervezett előadásszám szerint csoportosítva/; a programok tervezett időtartamát; a választási kampány és a választás módjával kapcsolatos elképzeléseket; a rendezvény finanszírozásának módját. A szervezőmunkát a Közművelődési Bizottság felügyeli majd.

A pályázati jelentkezéseket a HTT irodába /148/ lehet leadni. A pályázatot a Közművelődési Bizottság decemberben bírálja el.

Kis Gábor

a Közművelődési Bizottság

társelnöke

Okrutay Miklós

Kastély - múzeum

Óbuda - a VÁROSrész,amely már csak emlékeinek él.Csendes,évszázados hagyományokra épülő polgári életet sejtető ódon házait panellakások szikár tömbjei teszik idézőjelbe.A sivárán céltudatos,és ezt szürkeségükkel is hangsúlyozó "lakógépek" között csupán egy-egy házcsoport, utcasor,kiskocsma maradhatott meg.

Ezek közül a legteljesebb egységet a Fő téren és az ezt övező egy-két rövid utcában a közelmúltban felújított,kisebb részben új funkcióra találva átalakított épület alkotja.De itt is óvatosan kell fotografálnia a korhűségre törekvő operatőrnek,hogy ne"lógjon a képbe" semmi zavaró.

A Fő tér ma elsősorban vendéglátóhelyeiről ismert,melyek talán túl közeli elhelyezésüknél fogva zavarják is egymást - bár ez a bőség elsősorban a nyugati túristáknak okozhat gondot.Ám nem kizárólag gasztronómiai célból érdemes felkeresni a teret:itt található a Főváros egyik legkiemelkedőbb barokk építészeti emléke.

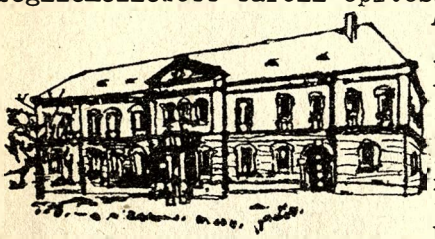

Az Óbudát birtokló Zichy-család több jelentős épülettel gazdagította a török kor után még eléggé néptelen és elhagyatott várost:egyebek között saját kastélyukat is itt építették fel.Zichy Miklós megrendelésére Jäger János tervei alapján 1746-48 között épült fel.Egyemeletes épületszárnyakkal körülépített udvarban áll a szintén egyemeletes főépület,tengelyében timpanonos oromzattal,oszlopokon álló kőkorlátos erkéllyel.Az épület egykori belső pompáját a bábkorlátos,puttószobros,rokokó füzéres,kagylódíszes lépcsőház mutatja.A szobrászati díszek mestere Bebo Károly volt,a freskókat Vogl Henrik festette.

Ma az udvar meglehetősen elhanyagolt,pedig itt egykor nagy pompával tervezett díszpark terült el télikert-pavilonokkal,lugasókkal,szoborcsoportokkal,kovácsoltvas kerti kapukkal.Mindezek helyén egy szabadtéri színpadot rendeztek be,nyaranta elsősorban jazz-koncertjeiről híres.

A főépületet szépen rendbehozták,bár a színezése nem igazán szerencsés, " túl rózsaszín".Az udvart körülvevő polgári barokk homlokzatú épületek viszont szürkék,komor hangulatot keltve,bennük kaptak helyet a III. kerületi /lassan megszokott új elnevezéssel/ Helyhatóság irodái,valamint az Óbudai Pincegaléria.

Az épületegyüttes Duna felőli oldalán azonban kellemes meglepetésben lehet részünk,itt található a már három éve működő Vasarely Múzeum.

A kastélyhoz tartozó egykori rakrátépület robosztus támpillérekkel támogatott falai között különleges hatású teret alakítottak ki.Az alkalmazott anyagok nemesen egyszerűek;fehérre meszelt falak,égetett kerámia padlóburkolat,kőkorlátos ajtók,célszerűen elhelyezett világítás,semmi sem tereli el a figyelmet a képekről.Három építészeti elemet azonban külön is ki kell emelnünk.Az első a vendégek fogadására szolgáló újonnan épített kapuzat,mely hatásosan készít fel a bent váró térélményre.A második az emelet fa tetőszerkezete,mely fedetlenül mutatja a szerkezet erőjátékát,és barnára pácolt anyagával melegséget kelt.A harmadik pedig a két szintet összekötő,önmagában külön szobornak is tekinthető acél lépcső,mely nem csak funkciójának,hanem formai kialakításának is köszönhetően kinetikus hatású,rímelve az itt elhelyezett képekre.

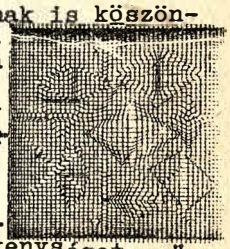

A múzeum Victor Vasarely "ajándéka" szülőhazájának.Bemutatja a művész teljes életművét a kezdeti reklámgrafikáktól, az útkereséseken át egészen a világhírt hozó különleges térhatású,vibráló képekig.Ezek elött a szemlélő hosszasan bolyonghat a két dimenzióba "belegyömöszölt" Tér útvesztői között.

S a kiállítás megtekintése után Óbuda új panel-oromfalai láttán elgondolkodhatunk Vasarely eszmevilágán:"Bár áradna szét korunk teremtő művészete a tömegek között,hogy a szüntelen jelenlét erejével hasson,nevelje a szemet és az érzékenységet..."

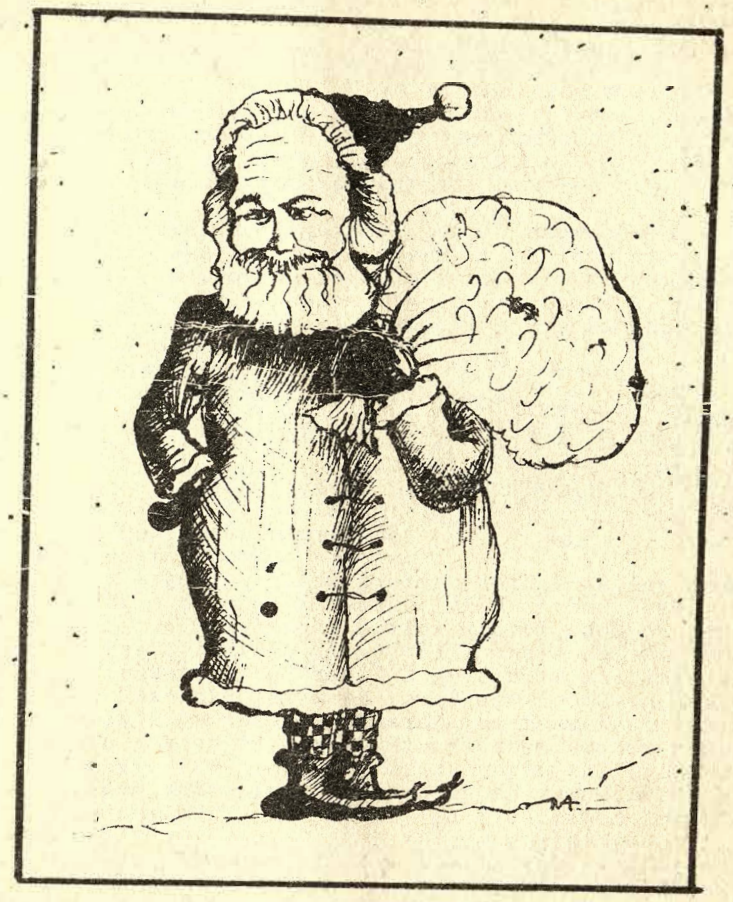

Készült a BKG nyomdájában
1000 példányban
Felelős kiadó: Kupcsik József
Szerkesztette: Okrutny Miklós
Horváth Endre
Grafika: Nagy Anna
Szerkesztőség: I.em.159.
Köv. lapzárta: December 7.

90/653